

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับเป็นกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่ขยายการสอนออกไปถึงระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 7,082 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2557) นั้น จำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนยกระดับให้โรงเรียนมีคุณภาพมุ่งสู่สากลอันเป็นเป้าหมายการขับเคลื่อนการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำเกณฑ์คัดเลือกโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษาขึ้น เพื่อให้โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับที่มีศักยภาพสูงเป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นโรงเรียนศูนย์พัฒนาโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ในเขตพื้นที่การศึกษาในเขตเดียวกันอันจะส่งผลให้โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับเกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อคัดเลือกโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตทั่วประเทศ
- 2.2 เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับมีการพัฒนาการจัดการศึกษา อันจะส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.3 เพื่อให้โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับมีโรงเรียนที่เป็นศูนย์ และเกิดเครือข่ายการพัฒนาโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ในเขตพื้นที่การศึกษาในเขตเดียวกัน
- 2.4 เพื่อรวบรวมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับดีมาก ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 เชิงคุณภาพ

- 1) โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผ่านเกณฑ์การพิจารณาทุกเขตทั่วประเทศ ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผ่านเกณฑ์การพิจารณาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีบทบาทสำคัญเป็นศูนย์ในการพัฒนาโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน

4.2 โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งการยกระดับโรงเรียนเพื่อเป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มเครือข่าย

4.3 เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา เป็นที่ยอมรับเป็นแนวทางการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาภาคบังคับ เป็นข้อมูลการกำหนดยุทธศาสตร์ และการวางแผนปฏิบัติงานส่งเสริมโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพ

5. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ส่งเสริม สนับสนุน และจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

2. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ได้แก่ ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

3. จัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4. ยกย่องเชิดชูโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

5. กระจายอำนาจในการจัดสรรบุคลากร

6. สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง สมาคมโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. คัดเลือกโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

2. ส่งเสริม สนับสนุน และจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

3. ดำเนินการ นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่องโดยศึกษานิเทศก์ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

4. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับในเขตพื้นที่การศึกษา

5. จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ และตรงตามความต้องการของโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

6. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

6. บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

6.1 เป็นศูนย์เครือข่ายของโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

6.2 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนในเครือข่าย

6.3 เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

6.4 ส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายให้

เข้มแข็ง

6.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย

6.6 วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

6.7 เผยแพร่ นวัตกรรม หรือจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

แก่โรงเรียนเครือข่าย

แนวทางการประเมิน

การประเมินโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ เพื่อพัฒนาและคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา มีองค์ประกอบการประเมิน คณะกรรมการประเมิน วิธีการประเมิน และขอบเขตการประเมิน ดังนี้

1. องค์ประกอบการประเมิน

องค์ประกอบการประเมินประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 1.2 ด้านผู้บริหาร
- 1.3 ด้านครู
- 1.4 ด้านผู้เรียน

2. คณะกรรมการประเมินและวิธีการประเมิน

2.1 คณะกรรมการประเมิน

คณะกรรมการประเมินประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประธาน
2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ที่กำกับดูแลกลุ่มงานนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	รองประธาน
3) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ที่กำกับดูแลกลุ่มงานนโยบายและแผน	กรรมการ
4) ผู้แทนคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา	กรรมการ
5) ผู้แทนคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล
และนิเทศการศึกษา	กรรมการ
6) ผู้แทนคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำเขตพื้นที่การศึกษา	กรรมการ
7) ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและแผน	กรรมการ
8) ผู้อำนวยการกลุ่มงานนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	กรรมการและ
เลขานุการ
9) ผู้แทนศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

2.2 วิธีการประเมิน

1) ขั้นตอนการดำเนินการประเมิน

(1) ประชาสัมพันธ์ชี้แจงเกณฑ์การประเมินโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา ให้โรงเรียนทราบ

(2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคัดเลือกตามเกณฑ์ที่

(3) ดำเนินการคัดเลือก

(4) ประกาศผลการคัดเลือก

3) เกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้ง

โรงเรียนที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษานั้น
คือมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยมีผลการประเมินสูงสุดประจำเขตพื้นที่การศึกษาระดับ 1
โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 183 โรงเรียน

4) วาระการดำรงอยู่ของโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา จะ
ได้รับการประเมินให้คงสภาพทุก 3 ปี

3. ขอบเขตการประเมิน

ในการประเมินโรงเรียนการศึกษามัธยมศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษามีขอบเขตการประเมินครอบคลุม 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

- 1.1 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม
- 1.2 อาคารเรียน
- 1.3 ห้องปฏิบัติการ
- 1.4 แหล่งเรียนรู้
- 1.5 สื่อ วัสดุอุปกรณ์

ด้านที่ 2 ด้านผู้บริหาร

- 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
- 2.2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.3 การพัฒนาตนเอง
- 2.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 2.5 การบริหารจัดการ
- 2.6 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก
- 2.7 ผลงานเชิงประจักษ์

ด้านที่ 3 ด้านครู

- 3.1 คุณลักษณะของครู
- 3.2 การจัดการเรียนการสอน
- 3.3 การพัฒนาตนเอง
- 3.4 การวิจัยในชั้นเรียน
- 3.5 ผลงานเชิงประจักษ์

ด้านที่ 4 ด้านผู้เรียน

- 4.1 คุณภาพของผู้เรียน
- 4.2 ผลงานเชิงประจักษ์
- 4.3 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (o-net) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เครื่องมือการประเมินโรงเรียนการศึกษาระดับ

ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณาจากคำอธิบาย
เกณฑ์ที่กำหนดและให้ผู้ประเมินบันทึกร่องรอยการประเมินในช่องด้านขวามือของแบบประเมิน

ชื่อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					บันทึกร่องรอยการประเมิน
		1	2	3	4	5	
	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน						
1	บรรยากาศและสภาพแวดล้อม					
2	อาคารเรียน					
3	ห้องปฏิบัติการ					
4	แหล่งเรียนรู้					
5	สื่อ วัสดุอุปกรณ์					
	รวม					
	เฉลี่ย					

ชื่อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					บันทึกร่องรอยการประเมิน
		1	2	3	4	5	
	ด้านผู้บริหาร						
1	คุณลักษณะของผู้บริหาร					
2	การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐาน					
3	การพัฒนาตนเอง					
4	ภาวะผู้นำทางวิชาการ					
5	การบริหารจัดการ					
6	ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอก					
7	ผลงานเชิงประจักษ์					
	รวม					
	เฉลี่ย					

ชื่อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					บันทึกร่องรอยการประเมิน
		1	2	3	4	5	
	ด้านครู						
1	คุณลักษณะของครู					
2	การจัดการเรียนการสอน					
3	การพัฒนาตนเอง					
4	การวิจัยในชั้นเรียน					
5	ผลงานเชิงประจักษ์					
	รวม					
	เฉลี่ย					

ชื่อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					บันทึกร่องรอยการประเมิน
		1	2	3	4	5	
	ด้านผู้เรียน						
1	คุณภาพของผู้เรียน					
2	ผลงานเชิงประจักษ์					
3	ผลการทดสอบระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของ นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3					
	รวม					
	เฉลี่ย					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
ตำแหน่ง.....

แบบสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน โรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ
ประจำเขตพื้นที่การศึกษา

ที่	ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1	การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน		
2	ผู้บริหาร		
3	ครู		
4	ผู้เรียน		
	เฉลี่ย		

เกณฑ์การแปลผลการประเมิน

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม

ลงชื่อ.....ประธาน
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ประธาน
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(.....)

ตำแหน่ง.....